

Rec de la Vila

Capellades

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Rec del Corronaire
Emplaçament Es localitza entre els carrers del Pilar i Abat Muntadas
Alçada: 322

Coordenades:

Latitud: 41.52995
Longitud: 1.68444
UTM Est (X): 390249
UTM Nord (Y): 4598425

Classificació

Número de fitxa 08044 - 168
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Obra civil
Estil / època: Contemporani Popular
Segle XIV
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL, PGOU 1986
Accés Fàcil
Ús actual: Productiu
Titularitat Pública
Titular: Ajuntament de Capellades. C/ Ramon Godó, 9. 08786 CAPELLADES
Autoria de la fitxa Juan Garcia Targa
Data de registre de la fitxa: dc., 13/01/2016 - 01:00

Descripció

El rec del Corronaire és el tram que queda al descobert del rec Major, que condueix l'aigua, procedent de l'aquífer, des de la bassa del Molí de la Vila fins als molins de la Costa i, finalment fins al riu Anoia, a un quilòmetre i mig més avall. El rec, orientat de sud a nord, té un cabal aproximat de 12 milions de litres per dia. L'aigua que circula pel rec surt de la Bassa i cau al rec a través d'un petit salt d'aigua i recorre descobert tot el carrer Rec del Corronaire, des del carrer Abat Muntadas fins al carrer del Pilar. La coronació del conducte del rec està a nivell del paviment del carrer i el protegeix una tanca d'arbust, deixant a la vista la circulació de l'aigua.

Durant els segles XVIII i XIX aquest cabal servia per moure setze molins, coneguts com els molins de la Costa. Al seu pas per la vila també es feia servir com a safareig públic.

Observacions:

També identificat com: Rec Major, Rec del Corronaire, Sèquia Major o Salt d'aigua. El valor ambiental del Rec del Corronaire resideix en que es tracta d'un element que formava part de l'antiga xarxa de distribució de l'aigua: des de la Bassa com a surgència natural de l'aquífer Carme-Capellades fins als molins de la Costa. Tindria un origen medieval i successives reformes als segles XVIII i XIX, així com reparacions i millores: 1916, 1933, 1964. També es considera aquest espai com àrea d'expectativa arqueològica.

Història

El rec es un dels elements que ha configurat històricament el paisatge ha estat la presència de l'aigua i de canalitzacions amb usos agraris i industrials. És pràcticament impossible, traçar-ne el recorregut en època medieval, no obstant les fonts disponibles fan pensar que un rec procedent de la bassa era l'eix articulador de la xarxa hidràulica. Part d'aquest seria l'actualment conegut com a rec del Corronaire (la part més propera de l'anomenat Rec Major a la bassa).

Aquest rec nodria d'aigua els molins de la Costa i, segons consta el 1372, la vila també se n'abastia. Aquest torna a ser esmentat el 1411, quan es parlava del "rec de la font de la vila" o "rec de la vila". De fet, el centre de la vila, el situat al voltant de l'església es trobava limitat per algunes canalitzacions, que finalment van quallar en carrer, com el del Call i el d'en Lluçà (canal de la Canaleta).

La gestió d'aquesta xarxa de proveïment hidràulic va motivar l'aparició de conflictes recollits per la documentació de des de 1476. A inicis del segle XVII hi havia en vigència unes noves ordenances municipals sobre l'ús de l'aigua i el seu ús agrícola i de consum humà i el corresponent manteniment.

L'esmentada infraestructura hidràulica va patir alguns canvis en el transcurs del segle XVIII per tal d'atendre les creixents necessitats energètiques del creixent sector manufacturer. Es bastiren noves instal·lacions com alguna nova bassa i es va modificar el traçat d'alguns trams. El principal motor de la transformació fou el creixement del nucli urbà. Les disputes eren entre pagesos i paperers i entre cadascuna de les parts.

Durant el segle XIX es van produir diferents iniciatives per millorar l'aprovisionament hidràulic de Capellades. La reforma i el manteniment de la xarxa de recs derivada de la bassa en formava part. Un primer element fou la regulació del seu ús. El 16 d'octubre de 1816, Javier de Castaños, Capità General de Catalunya, es feia ressò de les queixes dels paperers capelladins i de la Torre de Claramunt que van continuar durant força temps fins la desamortització del Molí de la Vila i la possibilitat de comptar amb tota l'aigua de la Bassa i de les obres complementàries que es van dur a terme.

Durant els anys 1915, 1916, 1933 i 1964 es van dur a terme diferents treballs al Rec de Corronaire que implicaven la seva millora. L'any 1970 es fa efectuar una sortida de l'aigua en forma de salt.

En relació a l'origen del nom d'aquest tram de rec, queda clar que no apareix esmentat com a "Rec del Corronaire" fins a la segona meitat del segle XIX. De fet, els primers esments a la documentació municipal daten, fins i tot, de més tard, de la dècada de 1910, en concret. Diferents escrits i la memòria oral apunten en el següent sentit: el mot "corronaire" remet a un fuster que fabricava els corrons utilitzats a les piles holandeses dels molins paperers. Segons sembla aprofitava el rec per tenir en remull els corrons i permetre un adequat tall amb la fi d'incrustar-hi les làmines metàl·liques necessàries.

Bibliografia

BUSQUETS I MOLAS, Esteve. 1972. Història de Capellades, Capellades.

GUTIÉRREZ I POCH, Miquel. 1999. "Full A Full. La Indústria Paperera de L'Anoia (1700-1998): Continuïtat I Modernitat. Barcelona. Publicacions de L'Abadia de Montserrat (Abat Oliba, 220).

GUTIÉRREZ I POCH, Miquel. En premsa. "El Segle XiX: declivi econòmic i tensions polítiques", Història de Capellades (Títol Provisional).

MUSET PONS, Assumpta. En premsa. "Capellades (època moderna) (segles XVI-XVIII): de la marginalitat al desenvolupament", Història de Capellades (títol provisional). Coordinada per M. Gutiérrez.

SPAL, Diputació de Barcelona. 2010. Inventari del Patrimoni Històric, Arquitectònic i Ambiental Capellades (4 Vols). Bosch i Planas, Andreu; Lacuesta Contreras, Raquel; Cuspinera i Font, Lluís; Vilamala i Aliguer, Imma; Gutiérrez i Poch, Miquel i Sabatès de Hita, Gemma

TORRAS I RIBÉ, Josep M. 1991. Camins i Viatgers a la Comarca de l'Anoia (1494-1834). Barcelona. Rafael Dalmau Editor.

TORRAS I RIBÉ, Josep M. 1993. "La comarca de l'Anoia a finals del segle XVIII. Els «questionaris» de Francisco de Zamora. Barcelona". Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

VIVES I TORO, Eduard. En premsa. "L'edat mitjana: territori i orígens d'una identitat", Història de Capellades (títol provisional). Coordinada per M. Gutiérrez.

ARXIU MUNICIPAL DE CAPELLADES

ARXIU DEL MUSEU DEL MOLÍ PAPERER DE CAPELLADES

